
Baggrund

Over de seneste årtier har globaliseringen taget fart med mere fri bevægelighed på tværs af landegrænser for såvel varer og tjenester som kapital, arbejdskraft og idéer. For en lille, åben økonomi som Danmark udgør international arbejdsdeling en central og stadig større kilde til at skabe vækst og velstand. Således er dansk eksport og import relativt til BNP næsten fordoblet siden 1990'erne og udgør i dag knap 130 pct. af BNP. Det er en medvirkende årsag til, at Danmark er i dag er et af de mest velstående OECD-lande målt ved BNI pr. indbygger.

Det betyder også, at dansk økonomi og produktivitet kan blive udfordret, når vi ser tegn på, at markederne bliver mindre frie og mere usikre. Danske virksomheder er afhængige af at importere en række råstoffer og varer fra udlandet, og de kan udgøre kritiske afhængigheder, hvis deres forsyningskæder er sårbare, og samtidig er essentielle for dansk produktion og ikke kan substitueres af andre varer. Det kan påvirke danske styrkepositioner blandt andet inden for grøn omstilling, idet grønne teknologier er mere råstofkrævende end konventionelle teknologier.

Verdenshandlen påvirkes således i dag af stigende geopolitiske usikkerhed. Det er blandt andet som følge af tiltagende rivalisering mellem USA og Kina og Ruslands invasion af Ukraine, samt nogle af de erfaringer vi har fået af coronapandemien om, at forsyningskæder med mange led over store afstande kan være mere sårbare over for forstyrrelser verden over. Det medfører, at danske virksomheder skal navigere i en verden præget af større usikkerhed globalt.

Der er derfor behov for en tæt dialog med erhvervslivet for at forstå, hvordan fx nye handelsrestriktioner og en forringet adgang til produktionsinput påvirker danske virksomheder, og hvad løsningerne kan være.

Formål og opgaver

Virksomhedsforum for globale risici nedsættes med formålet at vidensdele og skabe dialog med danske virksomheder om udfordringer med aktuelle globale risici og deres muligheder i den forbindelse.

Forumets opgave er at rådgive regeringen om rammevilkår og afhængigheder, der er særligt kritiske for dansk erhvervslivs forsyningskæder og de danske styrkepositioner og levere konkrete skriftlige anbefalinger til at nedbringe danske virksomheders sårbarhed over for globale risici. Det gælder:

1. *Afhængigheder*, der er særligt kritiske for dansk erhvervslivs forsyningskæder og de danske styrkepositioner. Herunder energi og andre kritiske importvarer og

teknologier, kritisk infrastruktur, handelsrestriktioner indført i vigtige samhandelslande mv.

2. *Danmarks indsats i EU's industripolitik*, blandt andet arbejdet med kritiske afhængigheder i EU og EU's konkurrenceevne i en ny global virkelighed. Det for bedst muligt at tilgodese danske virksomheders interesser.
3. *Virksomhedsindsatser og eventuelle nationale tiltag*, der kan bidrage til at nedbringe danske virksomheders forsyningskæders sårbarhed over for globale risici.

Virksomhedsforummets arbejde vil foregå under hensyntagen til anbefalingerne fra Ekspertgruppe for fremtidens erhvervsstøtte og vil udgøre input til regeringens øvrige arbejde, herunder en kommende globaliseringsstrategi for dansk erhvervsliv.

Såfremt anbefalinger fra virksomhedsforummet indebærer øgede offentlige udgifter, skal forummet også pege på forslag til finansiering.

Sammensætning og organisering

Forummet vil bestå af en kerne af faste medlemmer og en supplerende, skiftende medlemskreds. Den faste kerne vil bestå af 8 deltagere, bestående af en formand, 6 danske virksomhedsledere og 1 universitetsforsker, mens der er mulighed for at invitere op til [10] supplerende deltagere med særlig fagekspertise til hvert af forummets møder. Som formand udpeges en erhvervsleder med kendskab til international handel. Forummets øvrige medlemmer udgøres af repræsentanter fra danske virksomheder med internationale forsyningskæder. Andre relevante virksomheder inviteres fra møde til møde på baggrund af relevans for det konkrete mødes tema. Alle virksomheder - i både den faste og skiftende kreds - vælges desuden ud fra et hensyn om 1) væsentlighed for dansk økonomi og eksport, 2) bred branchedækning i forummet og 3) både større og mindre virksomheder vil blive repræsenteret.

Sekretariatsbetjeningen af virksomhedsforummet forestås af Erhvervsministeriet (fmd.), Udenrigsministeriet, Økonomiministeriet, Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet og Finansministeriet. I tillæg til sekretariatsbetjeningen vil disse ministerier give input til mødernes tema og dagsorden, samt bidrage til udarbejdelsen af mødemateriale forud for hvert møde. Andre ministerier inddrages efter behov.

De faste deltagere i forummet mødes lejlighedsvist med EMn, UMn, KEFMn, DLMn og ØMn. Det kan fx være ved opstart og afslutning for forummets arbejde. Ved opstart vil ministrene bidrage til rammesætning af formålet med at indhente virksomhedernes input på de fremhævede dagsordener, mens ministrene sammen med forummets faste deltagerkreds ved afslutning kan modtage anbefalinger og nøgleresultater fra forummet med henblik på globaliseringsstrategien.

Tidsplan

Første møde i forummet vil blive afholdt i august 2023, og den efterfølgende møderække vil planlægges løbende med en mødekadence på i alt ca. 4-6 møder. Møderne tematiseres ud fra igangværende forhandlinger i EU, ønsker om nationale tiltag, større ændringer i den geopolitiske situation mv. Forud for hvert møde udsendes mødemateriale til medlemmerne.

Forummet afslutter i udgangspunktet sit arbejde inden udgangen af 2. kvartal 2024, hvor forummets arbejde evalueres.